

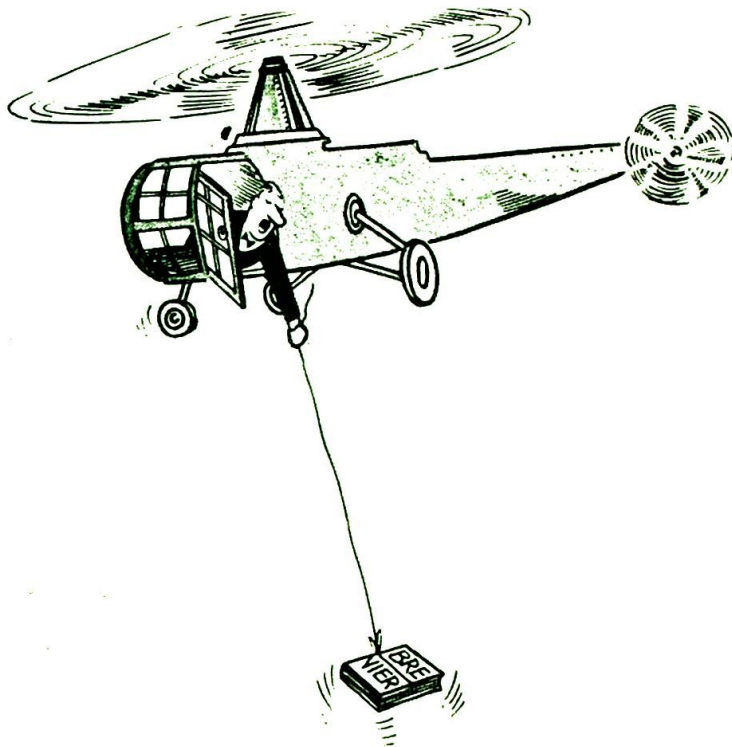
ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

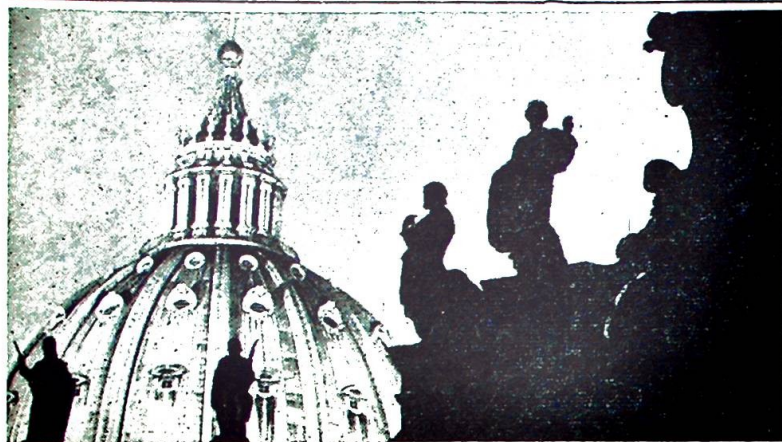
N R. 14

80. ÅRGANG
13. JULI

1968

GOD SOMMER!

VATIKANET: Paven har i en apostolisk konstitusjon «Pontificalis romani recognito» offentliggjort nye riter for Kirkens vielse av diakoner, prester og biskoper. De nye seremonier er, melder det tyske telegrambyrået KNA, enklere og klarere og muliggjør at de troende mer aktivt deltar i den hellige handling slik konsilet ønsket det.

KØLN: Formannen i den tyske biskopkommisjonen for skolevesener, biskop Johannes Pohlschneider har i et foredrag uttalt at religiøs og kulturell frihet er en ufravikelig forutsetning for et fredelig fellesskap og samarbeide i et pluralistisk samfunn. Den katolske kirke går riktignok fullt inn for opprettholdelsen av landets katolske skoler, på den annen side er det fjernt fra Kirken å ville tvinge denne skoleform med makt på andre.

VATIKANET: De 15 katolske observatørene ved det kommende kirkemøte i Uppsala teller blant annet Rosemary Goldie, et kjent navn i legmannsarbeidet, Københavns biskop Hans L. Martensen, Jorge Medina fra det katolske universitetet i Santiago Chile, dr. Eric da Costa, tidligere redaktør for bladet «The Eastern Economist», New Dehli, søster Magdalena Morawska, medlemmer av Enhetssekretariatets stab, den pavelige kommisjon Justitia et Pax og flere. Blant de katolske representanter som i tillegg til disse observatører er spesielt innbudt som Verdenskirkerådets gjester er biskop Jan Willebrands, mgr. Carlo Bayer, generalsekretær for Caritas Internationalis og pater Seiler fra Stockholm, medlem av det svenske bispeddømmets økumeniske kommisjon og ikke ukjent leder av svenskenes informasjonstjeneste KIT.

PRAHA: Prahavns erkebiskop, kardinal Josef Beran som lever i Roma har for første gang under sitt eksil fått offentliggjort en signert artikkel i en tsjekkosllovakisk avis. Artikkelen står i den katolske avisen «Katolika Noviny».

PARIS: De katolske biskoper i Frankrike har i en felleserklæring understreket at reformer er nødvendig i det franske samfunn. De siste ukers krise kan, etter biskopenes mening, lede til et mer rettferdig samfunn. Men krisen kan også utarte i vold eller i resignasjon.

En virkelig og avgjørende forutsetning for reformene er blant annet samarbeidet på det politiske, sosiale og yrkesmessige plan mellom de forskjellige grupper og samfunnslag.

MILANO: Den spanske maleren Salvador Dali har laget en serie illustrasjoner til en ny bibelutgave som sendes ut av det italienske forlaget Rizzoli.

OSLO: Foreningen «Svalene» forteller at NRK's TV-team besøkte arbeidsskolen Christiania utenfor Lima i forbindelse med teamets latin-amerikanske rundtur nylig.

VATIKANET: KNA opplyser at Rituskon gregasjonen den 14. juni satte i kraft tre nye utgaver av messens Canon. De nye tekstene skal gjelde side om side med den Canon som hittil har vært gyldig etter nærmere retningslinjer for de enkelte prester.

ST. OLAVS REDAKSJON: — Age Rønning er etter dette nummer bortreist til den 20. august. Pater Rieber-Mohn er ansvarshavende for de to første numre av bladet i august måned.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	7.00 9.00 9.45 og 19.00	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.00 11.30	10.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 21 25 87		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlm. 22 209	8.00	11.00
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnuss kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	7.45	10.45
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.30
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteim kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteims kirke, Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 1447 (I. VII—31. VIII (St. Elisabeth Institutt, tlf. 1392)	19.00 8.00	10.30 10.30)
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

Hjernevask eller oppdragelse?

Først noen tall. En amerikansk undersøkelse viser, at et barn *over there*, mellom sitt 5. og 14 år, gjennomsnittlig ser ca. 13 000 mord på TV-skjermen. Mellom mandag og fredag i en tilfeldig valgt uke presterte de amerikanske TV-selskapene tilsammen tolv mord, én halshugging, syvogtredve harde slosskamper, seksten pistol-dueller, to kvelninger, et mordforsøk med gjødselgrep, en psykopat som raste rundt i et trafikkfly, og to forsøk på å kjøre ned mennesker med bil. Dette er «underholdningen» — det er visst paradisk å kalle det «avspenning».

Howdan *virker* slikt? Opplysningene stammer fra det amerikanske ukemagasinet «Newsweek», og fremkommer som en del av selvransakelsen etter mordet på Robert Kennedy. Psykologene står delt: Noen holder det for relativt harmløst — andre kaller det en hjernevask som gjør vold og grusomhet til en del av livsfølelsen — med masseeffekt. De første sier: Diktet vold sparer oss for den egentlige. De andre sier: Dette er ikke bare, i det lange løp, en opphopning av impulser til vold. Det er også en grundig og detaljert *skole* i umenneskelighet. *Ingen* kan idag med absolutt vitenskapelig autoritet skille vær og vind i denne motsigelsen. Hva vi konstaterer er, at i usikkerheten foretrekker vi jevnt over å satse på ufarligheten. Og at når noen vil bringe denne strømmen av underholdende blod under en eller annen slags kontroll, møter de en påfallende aggressiv kritikk. Ikke bare fra hold som har investert stor kapital i denne industrien og finner den lønnende. Men fra mange som er mer redd for sensur enn for skuddene. Noen sier også bittert og ikke uten en viss rett: Det er hykleri å slå ned på diktet vold, når vi lar faktisk vold og undertrykkelse foregå både her og der i verden, og ikke virkelig har gitt avkall på krigens mulighet.

Hva kan kirken gjøre i et slikt dilemma? Fint lite. Den kan for sin del preke og øve praktisk nestekjærlighet, konkret respekt for menneskeverdet, toleranse og dialog. Det er godt så langt det rekker. Men utviklingen i det moderne samfunnsliv og i samtidens politikk synes å gå mot en forsterket voldsmentalitet. Kirken kan advare og formane, som pavene har gjort det trutt og trofast siden massemediene ble livsfaktorer av overveldende innflytelse på menneskenes sinn. Men det kan bare bli en appell om ansvar og omsorg, til mennesker som kan høre slike appeller og er fri og uavhengige nok til å følge dem. De andre — tjener unektelig de beste pengene.

Kanskje kan kirken gjøre noe mer, enn bare å melde seg ut av blodrusen og heve armene i forferdelse. «Kirken» er ikke bare Vatikanet eller Kirkenes Verdensråd eller Bispesrådet. Kirken — det er oss, vi mange som altfor passivt venter på hyrdebrev som ikke forandrer verden. Det er den enkelte kristnes bevissthet og reaksjon som må aktiviseres i et spørsmål som dette. Han må, i tide, bli klar over hva det egentlig er som foregår — for en stor del i hans eget hjem og med hans egne nærmeste.

Det nye er dette: Gjennom barndommen og oppveksten blir barnet massivt hjernevasket til å betrakte vold og drap som selvfølgelig, i vid utstrekning berettigede handlingsmønstre. TV vil trolig, i den nye vidunderlige verden, komme til å øve en sterkere og mer vedvarende innflytelse over barns følelsesliv og adferdsmønster enn foreldre, skole og prest sammenlagt. Hvis det blir *regel* å fremstille vold som den mest effektive måte å bekjempe «det onde» på, er det en naturlig følge at en slår og skyter mot dét som en føler truende, med eller uten rett. For noen er det Martin Luther King eller Robert Kennedy som fortøner seg som «truselen» — og dermed: Pang!

De voksne, oppdragerne, som trekker på skulderen og mener at «så farlig er det vel ikke», er selv oppdratt i en annen sivilisasjon, der *ordet*, som selv når det er hatsk er en forholdsvis kjøling ting, var bestemmende. Det levende bilde, masseprodusert og opplevd, ikke i et kinolokale med en nøktern hverdag utenfor lokalet, men i ens egen stue, skaper et nytt klima, en farlig flytende grense mellom fantasi og virkelighet.

Sensur er trolig ugjennomførlig, også på familieplanet. Ansvarsnivået ligger foreløpig, i vår statsmonopoliserte kringkasting, relativt høyt, selv om det er under press fra en råere omverden. Hva annet kan kristne oppdragere gjøre enn å *forme* reaksjonen i de unges sinn på det de i alle tilfeller får inn i bøttestis, avsløre løgnaktigheten i denne tilsynelatende barske realisme hvor der er bare skamlåtte og døde, aldri invalider, enker og foreldreløse, bygge respekt for menneskers integritet?

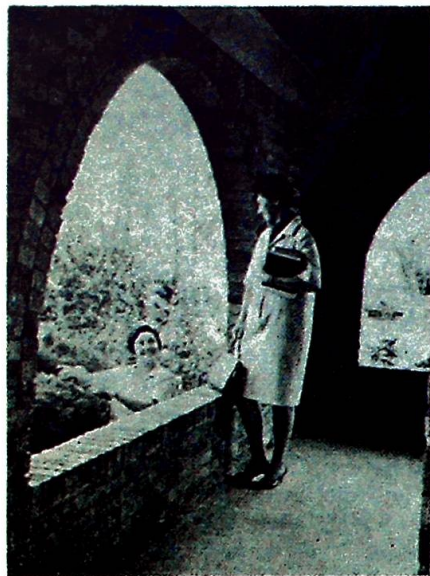
Det er ikke lite om de gjør dét, istedetfor å more seg taust med barna og de unge gjennom ufyselighetene. Men *gjør* de det?

HRM.

Revolvere er gilt leketøy. Ved en New York-skole avga 1000 barn frivillig sitt «volds-leketøy» og brente det i skolegården etter mordet på Robert Kennedy. Men psykologene trekker visst på skuldrene — mange av dem tror lek med våpen gjør hverken fra eller til, kanskje endog fra, fordi det kanalisere naturlig aggressivitet i «uskyldige» baner. Er det så enkelt?

DETTE ER OGSÅ

Efter det annet Vatikankonsil har mange katolske søsterkongregasjoner på en imponerende måte gått i gang med nødvendige reformplaner, videreutdanning og fornyelse — uten særlig oppstyr, men meget effektivt. Samtidig har det imidlertid også oppstått nye, ganske små kommuniteter av søstre som prøver andre veier for å leve et liv i Guds tjeneste. En av disse gruppene er den amerikanske Sisters for Christian Service i Oklahoma — foreløpig med bare seks medlemmer.

Forhistorien er følgende: Disse seks var egentlig benediktinner og tilsluttet et kloster med over 130 søstre. Ifjor sommer skulle det settes igang et stort kursprogram for hele klosteret, skolearbeidet måtte hvile, alle andre studier ble innstilt og alle reiser avlyst. Alle søstrene måtte være til

stede i moderhuset. Over alt var det store forhåpninger om at man også her ville samle seg om fornyelsesarbeidet i Kirken og bli kvitt den forvirring og uro som hadde oppstått på grunn av forskjellige oppfatninger om konsillets beslutninger.

Fem dager før kursprogrammet skulle begynne, ble priorinnen, moder Denise pr. brev kort informert om at hun var løst fra sitt hverv. Meddelsen kom uventet og uten forklaringer. Ordenens øverste leder i Statene, moder Susan opplyste imidlertid at hun had-

de oversendt visse klager til Rom om «uensartede elementer» i kommuniteten.

Mange søstre protesterte mot beslutningen, men det hjalp lite. — Vi visste faktisk ikke hvem vi skulle sende protestene til, sier en av dem i et intervju med det amerikanske, katolske bladet «Jubilee». — Man kan ikke bare sende et brev TIL ROM.

På grunn av alt dette forlot 14 søstre klosteret.

Egentlig utløste bare priorinnens avskjed det hele, sier søster Suzanne Kelly, lærerinne på Notre Dame University. — Vi ville ikke ha forlatt klosteret hvis vi ikke alt hadde drømt om en ny form for religiøst fellesskap. Skriftlige direktiver fra ordenes ledelse la etter vår mening for mye vekt på trivielle ting. Det var øyensynlig viktigere å diskutere for og imot spørsmålet om legfolk skulle kunne spise sammen med oss i refektoriet enn å bruke tid og krefter i andres tjeneste, for de fattige, for skoleungdommen, på vår egen utdanning osv.

Det som hendte var derfor et resultat av mange ting, ikke bare av en uheldig episode. Seks av søstrene som brøt ut dannet en ny kommunitet hvor de kunne leve og arbeide sammen som katolske søstre. Og i dette nye felstrøk og på skoler og høyskoler, besøksskap gir de undervisning i slum-

EN
KLOVN

Ferien begynner først når man er fremme — i hytte ved vannkanten eller i fiskebua på fjellet.

Erfaringer, dystre erfaringer har vist oss at reisen til hvilestedet kan være meget problematisk, like masete som å arbeide hjemme.

Flere av oss har plutselig oppdaget at det for eksempel en stund har piplet lunken, søt melk fra en babyflaske i ba-

gasjenettet ned i ens hår, eller på den ene skulderen, eller i pipelommen.

Mange av oss har møtt den spisende familien som legger igjen bløte tomatrester i andres aviser og som med syke smil velter sitronbrus i et fremmed fotografiapparat.

Vi er forberedt på alt dette. Vi er også klar over at vi ikke må gå av toget mens det står i Drammen uten å ta solide peilinger, før man vet ord av det er man i Tønsberg sogn istedenfor på Bø.

Jeg tror ikke på folk som sier at de simpelthen elsker å reise. Jeg elsker å komme hit og dit, å være andre steder og slikt. Men reisene til og fra er som regel grusomme. Man møter en eneste full mann på flyplassen i Geneve, selvfølgelig er han nordmann. Man må assistere den amerikanske damen med lyseblått hår som har forlagt sitt pass —

eller sin kam på et almindelig norsk tog, roter gjennom en fremmed dames kåpelommer for å finne sin kones kam.

Det har også hendt meg.

Men så, så er man fremme. Og ferien kan begynne.

Propos, det er noen som har spurt hva i all verden vi mener med uttrykket «dårlig preken».

Vel, det er visst omtrent i denne stilen: Etter almenyldige betraktninger som i det foregående om togreiser og lunken melk og bløte tomater, sier man noe slikt som: «Men en gang kommer vi alle frem, kjære troende. Da er den triste reise slutt.»

Men da protesterer også ihvert fall jeg høylydt. Livet er atskillig morsommere og mer spennende enn å reise på tog over Nordagutu.

«NONNER»

strøk og på skoler og høyskoler, besøker fanger i fengslene og driver sosialt arbeide.

— I begynnelsen var det temmelig skremmende å tenke på fremtiden og all dens usikkerhet, vi forlot en trygg tilværelse, medgir søster Dolores Feuerborn. — Men jeg fant ut at jeg ikke levde i fremtiden, jeg levde her og nå.

Foreløpig er de altså bare seks — og de vil vente en stund til før de

En ny form for religiøst fellesskap og initiativ.

eventuelt gir andre anledning til å slutte seg til fellesskapet. Av de seks lever en, søster Dolores, i Tulsa hvor hun arbeider blant fattige mexikanere, søster Suzanne fortsetter med sitt arbeide på Notre Dame og fire bor i Oklahoma City: søster Pauline Sumonka, søster Margaret Landis, søster Judith Tate og søster Tonye Trimble. Søster Tonya underviser på en skole i byens slumstrøk, de tre andre fortsetter å virke som lærerinner på den katolske høyskolen hvor de tidligere var ansatt.

Det er ellers bemerkelsesverdig og gledelig at den nye gruppen har beholdt et udmerket og varmt forhold til det benedikterinne-klosteret de forlot. Det er ingen bitterhet eller motstand mot den nye gruppen i moderhuset.

De fire søstrene har egentlig fått sin utdannelse på undervisnings-

sektoren — og fortsetter altså med dette arbeide. Men det vil ikke nødvendigvis bli gruppens hovedvirksomhet:

—Vi føler oss frie til å arbeide med det vi har evner og anlegg for, sier søster Tonya. Selv regner hun med å tilbringe sommeren på en misjonsstasjon i Guatemala, og søster Dolores planlegger å gå helt inn for sosialt arbeide.

Selv om den lille kommuniteten ikke står under kanonisk rett, tar søstrene private løfter. De understreker sin vilje til tjeneste ved en årlig messe hvor biskopen celebrerer. Ved kommunionen ber de sammen: «Vi vil, i det kommende år, være Kirkens vidner ved å leve i fellesskap med disse søstre, ved å dele åndelig og materielt med hverandre og spesielt med de som er i nød, ved å leve ugifte og ved å forsøke å utvikle oss i kjærlighet til Guds folk.»

Efter biskopens råd avlegges dette

løftet årlig. — Vi hadde opprinnelig ikke planlagt det slik, men det har vært en meget god ting, sier søster Margaret. — Hvis det er kvinner som gjerne vil gi noen år av sine liv til den tjeneste vi forsøker å yde, i dette fellesskap, kan de gjøre det og siden forlate oss for å gifte seg eller av andre årsaker uten skyldfølelse. Idag virker dette som en nødvendig ting.

De fire som bor sammen legger sine inntekter i en felles kasse, og betaler vanlige skatter. De vil ikke motta noen store donasjoner, de har ikke valgt noen leder, og de ber sammen en gang hver dag, tidlig på kvelden. Ofte har de under denne bønnen besøk av andre, prester og legfolk, katolikker og protestanter.

Det vil antagelig alltid være større, fast organiserte søsterkommuniteter i Kirken, efter de tradisjonelle linjer. Disse kommuniteter utfører jo et enormt frivillig arbeide i Kirkens tjeneste. The Sisters for Christian Service gjør vel heller ikke krav på å ha funnet noen genial løsning på søstrenes problemer i den moderne tid, de skaper bare et alternativ som muligens noen har behov for. Og i denne og lignende grupper føler man sikkert at man her leter efter en gyldig form for vårt århundre. De gir et vitnesbyrd som ikke er uvirkelig og «uoppnåelig».

A. R.

40 ÅR PREST

Pater Francois Le Breton O. P. kan den 25. juli feire 40 års dagen for sin prestevielse. Pater Le Breton har i en menneskealder vært knyttet til St. Dominikus Kloster i Oslo.

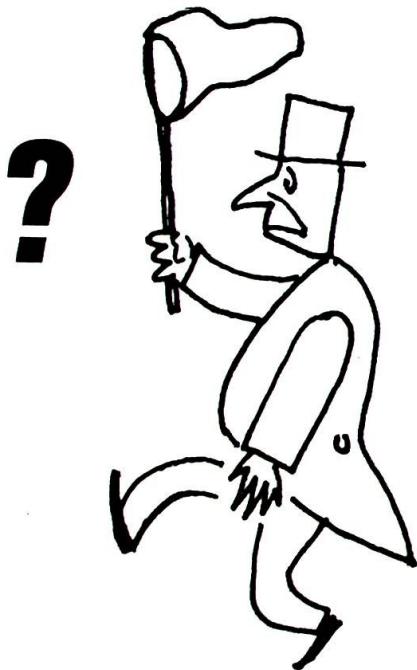
BLIKK på TIDEN

UNNSKYLD AT VI SPØR

■ En gammel trofast, «St. Olav»-leser, som ellers har mange oppmuntrende ting på hjertet, skriver og besværer seg over alle spørsmålstegetene i våre artikkeloverskrifter (dagens leder gjør ham vel derfor neppe glad!). «Er dere så usikre på det dere skriver om», heter det i brevet, «i gamle dager fikk vi mer grei og kontant beskjed om hva den katolske kirke mente.»

Det gjorde vi ganske visst. Den katolske apologetikk var mester i å rette de fleste spørsmålstegetene ut til utropsteget, jo mindre brosjyrene var, desto sikrere var de gjerne i sin sak. Troen og sedene kunne fremstilles som en slags facit — ikke spørsmål, bare svar. Det katolske «syn» på tingene var gjerne entydig og bestemt — også når det var galt, og alle andre enn katolikker visste at det var galt. Vatikankonsilet ble en eneste stor selvransakelse på dette punkt, noen av utropstegetene ble bøyd tilbake til spørsmålstegetene igjen. Grensene ble trukket riktigere mellom *visshet* og *søken*, og sistnevnte består i å stille spørsmål, prøve tingene, øve ransakende kritikk, tvile på de altfor hastige slutninger.

Jakten på spørsmålstegetene — drømmen om en uproblematisk, entydig verden — bor dypt i oss alle.

Dette skifte i metoder og mentalitet huer ikke alle. Det føles så mye tryggere å ha en fiks ferdig katalog med autoriserte løsninger i hånden, og slå etter, snarere enn å tenke selv. Kirkens ufeilbarhet skulle ikke bare gjelde de sentrale trosverdier, men nær sagt hvert tenkelig og utenkelig menneskelig problem — vi hadde løsningene. En belgisk biskop skapte et nytt ord for dette, på konsilet. Han kalte det «triumfalisme» — en falsk overlegenhet.

Det var ett av de store trekk ved pave Johannes at han gav denne innstillingen nådestøtet. Den gamle mannen hadde sinnets ungdom, og visste, at i vårt veldige tidsskifte må kristne mennesker ikke bare stå fast på sin tro, men også *søke*, på alle de områder hvor sannheten gjenstår å finne. Slik bragte han også Kirken nærmere menneskene, som pinefullt må tilpasse seg ny virkelighet, i usikkerhet og feilslag. Det innebærer, for oss, mang en drastisk revisjon, mangt et spørsmålsteget. Den

katolske skråsikkerhet, langt ut over grensene for det vi vet ved troen, holder ikke mål og må nedskrives: Når kart og terreng ikke stemmer, har kartet feilen. Et slikt klima krever ikke mindre, men mer tro: En må ha tillit til *hele* sannheten, en må ha vissheten om at troen er en ubøyelig troskap mot virkeligheten. Og virkeligheten får en ikke billig.

Det blir visst ennå endel spørsmålstegetene å finne i «St. Olav»s overskrifter

ORD — BILDE — LYD

■ Noen fjernsynsprogrammer i den senere tid har markert inntil det sørgelige at Den norske kirke har et massemedia-problem. Som debatt-forum for indre-kirkelige spenninger, enten det gjelder bispevalg eller lære-synspunkter, er særlig TV av så sprengkraftig virkning, at en må tro både programledere og medvirkende tildels har undervurdert følgene av hva de lager. Her er en skjult interessemotsetning av overflattisk natur som en må bli seg bevisst: Religiøst og kirkelig stoff skal fra mediafolkens side, når det legges opp utenom de vanlige religiøse sendinger, gjerne slå dramatiske gnister — de fristes gjerne av ekstremer. Tingene settes på spissen — der står de *programmessig* godt: En kjeder seg i hvert fall ikke. Mens kirkens interesser nødvendigvis er mer nyanserte: At det hele blir «representativt» — ikke i den pene og forskjønnede betydning av ordet, men i betydningen: Likeverdig, rettfærdig, komplett og avbalansert. Interessen går endog lenger: Folk skal ikke forvirres og såres når det gjelder slike verdier. Skittentøysvask er dessverre ofte en sørgelig menneskelig nødvendighet på de fleste hold. Men Marienlyst er neppe stedet.

TV må, som alt annet, læres. Og lære gjør en ikke minst gjennom sine feil — hvis de blir innsett og kyndig rettet. Når dette skrives, er Oslo vertskap for en verdenskongress for Kristen Kringkasting. Delegater fra hele verden samles på Blindern-universitetet til foredrag, drøftelser og demonstrasjoner som er dyktig lagt opp av den norske arrangementskomiteen, der biskop Fridtjof *Birkeli* og NRK's Sverre *Tinnå* har nedlagt et godt forarbeide. Dette er gledelig og konstruktivt. Mon det ikke også vil kunne bli en såre nødvendig impuls til en videre forståelse for massemediaarbeidet i det norske kristen-folket. Våre lutherske medkristne og frikirkene har såmenn talenter på området, enten det gjelder kringkasting, film eller presse. Omsider søker de sammen til mer faglige og tver-konfessionelle drøftelser i et klima av åpenhet og solidaritet. Kontakten er bare i sin begynnelse, men den er for viktig — for *hele* kristendommens plass i vårt samfunn — til ikke å bli utbygget og styrket. Høsten er stor og arbeiderne få. I det minste får de nå lære å gå *sammen* til onna og løfte i flokk. Noen vil vel iherdig se en «fare» også i denne praktiske økumenikk. De er stærblinde — «farene» er av en ganske annen størrelsesorden og truer fra et ganske annet hold i en verden som vår.

PRIKKER OVER I-ENE

■ Spenningen mellom generasjonene har tydeligvis også nådd det norske kristen-folket. Det er ikke merkelig — dette «folk» er en av konservatismens bastioner i Norge, og må folgeriktig føle en slik spenning særlig sterkt. Kristne studenter har tildels sjokkert sine fedre med radikal politisk aktivitet, og mange bekymrede røster har gjort seg gjeldende. Ikke alltid uten grunn. For bare fem år siden var det visst utenkelig at yngre og eldre kristne i Norge i fullt alvor skulle måtte diskutere berettigelsen av vold og revolusjon. Konsekvent ikke-vold har alltid ligget kristensinnet nærmere, nå betaler en visst prisen for at en ikke tidligere, på kristent hold, har tatt ikke-vold alvorlig som utfordring til den kristne samvittighet. Feltprostenes prosa får en idag særdeles billig på utvalg.

I «Vårt Land», hvis kronikkstoff har tatt en gledelig vending til det bedre, finner vi (17. og 18. juni) en god og sindig dobbelt-

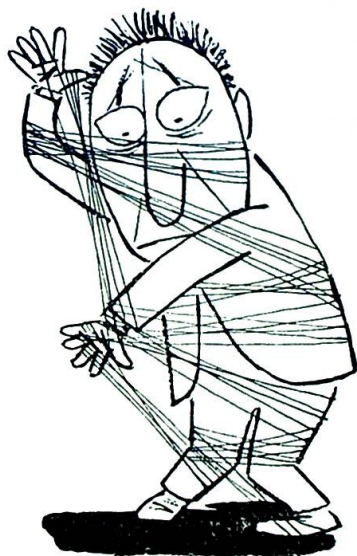
kronikk av læge Nils Johan Lavik om «Studentopprør og samfunnsystem». På hold hvor det sikkert trengs (og vårt sitat her innebærer at vi tar oss selv med!) søker han å sette visse nyttige prikker over i-ene når det gjeld skrekken over at kristne ungdommer idag beveger seg på stier hvor de før ikke var å finne, for eksempel i den venstre-radikale samfunnsanalyse:

«Et vesentlig moment er at den ikke bare er en bevegelse som river ned, men en bevegelse som søker å stanse den nedrivningsprosess av våre tradisjonelle kulturverdier som vårt eksisterende industrisamfunn allerede er i full gang med. Den søker i virkeligheten å hevde den gamle kristne og humanistiske tradisjon om sosial rettferdighet i det industrielle verdenssamfunn. Den søker å bevare den demokratiske tradisjon, som f. eks. i vårt land har sine røtter hos Johan Sverdrup og Johan Nygårds-vold, fordi den er opptatt av folkets medbestemmelse over samfunnsutviklingen. Den søker å bevare idealet om nøysomhet og respekt for naturressursene mot et overhåndtakende og kort-siktig forbrukersløseri.

Den venstre-radikale bevegelse har i dag tilslutning fra stadig nye grupper i samfunnet — også mange kristne. Dette er i grunnen lite oppsiktsvekkende — og det er ingen grunn til å oppfatte det som sensasjonelt hverken den ene eller andre vei. Det dreier seg jo om en rekke konkrete saksområder hvor den kristne meget vel kan stille seg på samme plattform som andre. Det er ingen grunn til f. eks. naivt å begeistres over at «kirken endelig er blitt radikal» eller dypt bekymres over at «de kristne gjør knefall for venstre-radikalismen». Kirken må nå som før bevare sin selvstendige integritet og forkynde Guds ord klart og rent og ikke underslå det den har å si hverken til det enkelte menneske, eller om rettferdighet i samfunnet. Da virker den som en surdeig — både til «høyre» og «venstre» og surdeigen kan trolig trenge like meget begge steder.

Jeg tror det er urett å beskyldte de kristne som er «venstre-radikale» for et knefall for radikalismen. Den venstre-radikale kristne kjenner bare til et eneste knefall — som alle andre kristne — og det er for Jesus Kristus. Det er ikke tale om å bøye kne hverken for Marx, Mao eller Marcuse. Det er i høyden tale om å ta hatten av med en viss ærbødighet over betydningsfull innsikt i det moderne industrisamfunns problemer.

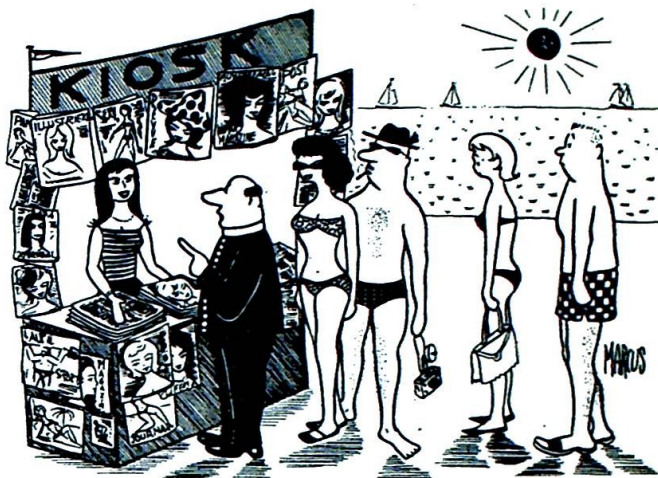
Enhver kristen fristes til knefall overfor menneskelige autoriteter og verdier enten en er politisk radikal eller ikke. Hvilket

avguderi som er mest faretruende i dag, er det ikke så godt å si. Kan det være de relativt sparsomme Mao-sitater som vår ellers etnosentriske kultur etter hvert blir tiltakende beriket med — eller er det nå som før den gamle velkjente mammon i sine stadig mer sprakende og forgylte uttrykksformer? Hvem skal granske hjerner og nyrer i dette spørsmål? Her får enhver gå inn i sitt lønnskammer og spørre seg selv. Vi får håpe at lønnskammeret ikke er rasjonalisert bort — av vårt dynamiske og effektive samfunn.»

DEN SISTE FIENDE

■ Døden er kanskje mer av et november-tema enn et juli-tema, rent journalistisk sett. Men tar vi feil, når vi mener å finne tegn på at det er i ferd med å bli hva det egentlig er:

— Unnskyld, har De siste nummer av «St. Olav»?

Et stående tema — lenge foretrent fra vår hektisk livs- og ungdoms-dyrkende livsfølelse? Noe betyr det vel i hvert fall at endog ukebladene har funnet at det er «godt stoff» å gi leserne — ikke bare i forbindelse med de sensasjonelle hjerte-operasjoner i den senere tid.

En seriøs behandling av emnet gir tidsskriftet «Inter Medicos» (nr. 2, 1968), som utgis av et team kristne læger. Et helt spesialnummer er viet det dystre tema, i dikt og prosa — den sistnevnte tildels høyst faglig. Her kan en blant annet lese noe så sjeldent på våre breddegrader som en medisinsk forskers refleksjoner over den kristne oppstandelsestro.

Professor (i patologi) Olav Hilmar Iversen, som også er tidsskriftets redaktør, skriver fengslende om menneskekroppens identitet, under det uavbrutte celle-skifte, og om hvordan vår tids viten om biologien kan forbindes med forestillingen om «de dodes oppstandelse»:

«Bibelens tale om «kjødet» blir ofte altfor bokstavelig oppfattet som om menneskekroppen var en stabil enhet av uforandret substans. Men det bibelske begrep kjødet står for personligheten og alt som tilhører den, hele vår menneskeside, jeg-organisasjonen med sin tilfeldige kledning av kjøtt og blod, sine drifter, behov, idealisme og egoisme.

Oppstandelsen i kristen mening betyr ikke oppstandelse av det kjøtt jeg er kledd i idag, for det kjøtt jeg bruker idag er ikke engang det kjøtt jeg skal dø i, hvis jeg får leve noen år till! Mitt jeg — det egentlige — er en åndelig virkelighet som er knyttet til (har sete i) en kropp som til enhver tid låner molekyler fra den døde natur, ordner disse og bruker dem en tid, og kaster dem så fra seg igjen. Det kjøtt jeg er kledd i ved min død skal spaltes opp og renne bort i jorden, slik det daglig dør i små mengder og faller av meg. Kanskje jeg idag bruker noen molekyler som for hundre år siden var med i realiseringen av en annen person, kanskje «mine» molekyler skal brukes av et dyr eller et annet menneske om hundre år.

Den åndelige virkelighet som er meg, og som bor i en kropp av stadig skiftende celler og molekyler, kan i evigheten oppstå i en ny form for virkeliggjørelse. «Ikke alt kjød er det samme kjød . . . : Så er det og med de dodes oppstandelse. Det sàs i forgjengelighet, det oppstår i uforgjengelighet; — — — det sàs et naturlig legeme, det oppstår et åndelig legeme.» (1. Korintierbrev).

Om dette kan vi selvsagt intet vite ut fra biologiske betraktninger, her hviler alt på tro. Men naturbetraktninger kan lære oss meget om kroppens flyktighet.»

Det kan også folk som vet hva de snakker om, fjernt fra den vage «åndelighet» og de virkelighetsfjerne bilder.

Frater Candidus.

TYSK UNGDOM:

13.000 PÅ

Urolige, kritiske og uten forbehold stilte unge tyske katolikker på det store møtet i Münster i pinsen sine spørsmål om kirke, stat og samfunn, forteller kirkebladet DOM, utgitt av erkebispedømmet Paderborn. På dette første felles Deutschlandstreiff av medlemmer av det tyske katolske ungdomsforbundet for kvinner, KFG og av forbundet for unge katolske menn, KMG møttes 13 000 unge av begge kjønn og fra alle deler av forbundsrepublikken. Under mottoet ZUR ANTWORT BEREIT skulle de få nye impulser for sine personlige liv og for sitt engasjement i ungdomsarbeidet.

Mottoet skulle ellers ikke bety at unge katolikker skal være alt for raske til å komme med ferdiglagde svar på alt mulig. Av den grunn ble det også fritt stilt spørsmål, kritisert og protestert mot alt det som etter de unges mening sto i veien for en «fremtids-orientert» utvikling i kirke, stat og samfunn. Heller ikke prominente ledere, både i stat og kirke gikk fri for slike spørsmål.

Presidenten i det internasjonale forbund av katolske ungdomssammenslutninger, Meinrad Hengartner fra Sveits, betonte under møtene at det var en vesentlig oppgave for de unge å støtte og hjelpe menneskenes utviklingsarbeide. Den unge generasjon kan arbeide for freden når den forstår ver-

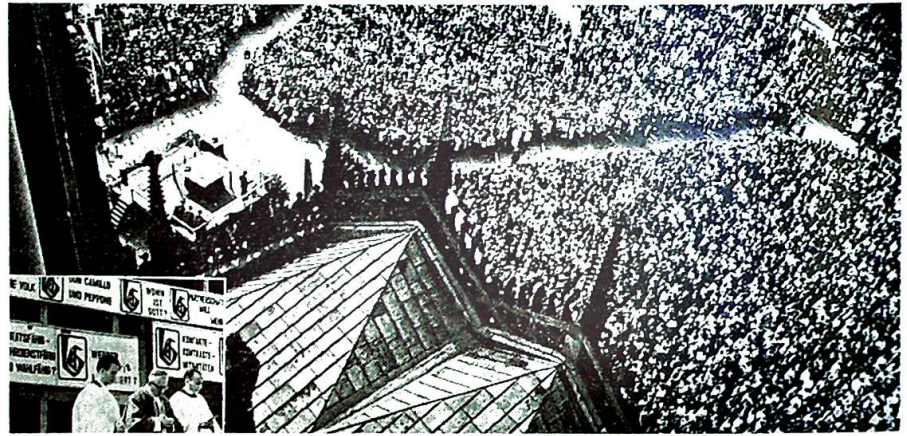
dien av solidaritet og fellesskap og bindende overenskomster, når den elsker freden og støtter den kristne revolusjon.

En statssekretær som representerte forbundsregjeringen fremholdt nødvendigheten av at den unge og den eldre generasjon igjen nærmer seg hverandre, hører på hverandre og i oppriktig alvor undersøker den annen parts argumenter. Han oppfordret ungdommen til å ta på seg medansvar, til å vise toleranse og rolig standhaftighet for at samtalen mellom generasjonene kan finne sted.

En arbeids- og socialminister i en av de store tyske delstatene understreket at ungdomssammenslutningene må bli en viktig medarbeider når en «ung-

domspolitik» legges opp. Et levende demokrati skaper uro og motsetninger, tvinger frem argumenter og motargumenter og må være en utfordring for unge mennesker.

Biskopen av Münster, dr. Joseph Höffner manet deltagerne til aktivt medarbeiderskap i kirken, i sognene og i Caritas. Ungdomspresten i den evangeliske kirke i Westphalen overbrakte en hilsen til møtet fra tysk evangelisk ungdom og uttalte håpet om at man snart var over den første fasen i det økumeniske arbeidet på ungdomsfronten, en vennlig spørsmål og svar-fase, og kunne komme videre. Man hadde fått ny forståelse for den

DE 10 BUD — I DAG

Dominikanersøster Catharina B. Broomé har utgitt en liten bok på AB Verbum-forlaget som hun har kalt KATOLSKA KYRKAN IDAG. Det er en ganske udmerket innføring i katolsk tro, i høy grad også preget av det siste konsils fornyelser og tanker. Se bare på hennes avsnitt om de ti bud — punkt for punkt plasseres den kristne lov i forbindelse med dagens situasjon og problemer:

1. Det første budet lyder: «Du skall inga andre gudar hava jämte mig.» Gud ensam är Herren, han ensam får tillbedjas.

Med denna tillbedjan inför Gud följer även vördnad för allt som hör honom till. Dit hör helgonen, hans vänner. Katoliken

tillber dem inte, men han visar dem vördnad. Han ber dem om förbön, liksom han kan säga till en god vän: «Bed för mig.» Han tror nämligen på det som trosbekännelsen kallar «de heligas samfund», en gemenskap som är reell tvärt över graven. Men framför allt bör katoliken be med helgonen. I den katolske kyrkans officiella bönböcker, missalet och breviariet, finns ytterst få böner till helgonen, men många uttryck för bönen med dem, och inte minst för hela kyrkans, inklusive helgonens, gemensamma tillbedjan inför Gud. Så t. ex. tidegårdens matutin: «O Gud, vi lova dig, O Herre, vi bekänna dig. — — — Dig prisar apostlarnas saliga kör. Dig lovar profeternas prisvärda skara. Dig lovar

martyrernas vita här. Över hela jordens krets bekänner dig den heliga kyrkan» (Te Deum). Vid sidan av de officiella, liturgiska böckerna finns en rik bönboksflora, ofta präglade av en viss epok. Man bör även hålla i minnet att den religiösa tron färgas av temperamentet. En sydeuropé är övervallande, kanske teatralisk; en nordbo är återhållsam, kanske kylig. Frånsett detta finns det dock ovedersägeligen på många håll chockerande överdrifter som alltför ofta tillåts passera, särskilt i befolkningsgrupper med låg bildningsnivå.

2. «Du skall icke missbruka Herrens din Guds namn». I samband med detta bud talar den katolska trosläran om vörd-

MÜNSTER-TREFF

kristne enhet og sammen høstet positive erfaringer, sa han.

De 13 000 deltagerne satte kanskje mest pris på det som ble kalt AUKTIONEN DER FRAGEN hvor man gjennom bilder fra arbeidsliv, fritidsbeskjeftigelser, kjærlighetsliv osv. holdt et speil foran dagens samfunn. Man diskuterte «hippies», parodierte «ti små borgerfrøkener» og drøftet samfunnssystemer, seksualitet og fredsarbeid — alt aktualisert gjennom slike symbolske bilder, viser og sang.

Bortsett fra dette ble det også gjort en rekke andre ting. De unge var engasjert i 23 forskjellige arbeidsmøter, de drøftet ungdom og massemedia, utdannelsen, spørsmål om tro og autoritet osv. Viljen til personlig innsats ble tydelig da man arrangerte en innsamling på stedet til støtte for krigsskadde barn i Nord- og Syd-Vietnam. Innsamlingens resultat var omkring 8000 D-mark.

Br. A.

Urolige og kritiske spørsmål fra unge tyske katolikker.

nad for allt som på något vis är helgat åt Gud. Att ge uttryck för denna vördnad genom knäfall, genom att kyssa korset osv. är något för en katolik naturligt. — I samband med detta bud påpekar den katolska katekesen att vidskepelse och mened är synd.

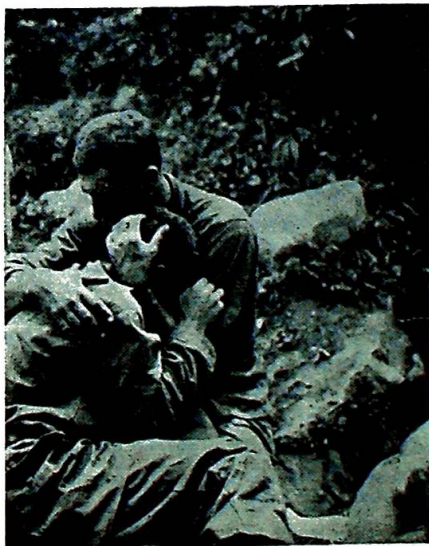
3. Det tredje budet, om helgandet av vilodagen, har för en katolik konkret innebörd. Söndagen är Herrens dag, helgad åt honom, och att delta i söndagsmessan är en plikt, som endast verkliga förhinder får avhålla ifrån. Eftersom mänskan är ett konkret uttryck för kyrkans gemenskap, kan den inte ersättas av privat andakt eller av radiogudstjänst.

4. När katolska handböcker behandlar fjärde budet, understryks inte bara plikten att lyda och vörda föräldrar och annan övrighet. (Denna plikt är inte obegrensad. Den kan inte rättfärdiga onda gärningar. Den får inte avhålla någon från att följa sitt samvete eller välja sin livsväg.) Utan även föräldrars och överhets skyldighet att respektera sina barn och underordnade. Var och en, hög som låg, äger en mänsklig värdighet som inte får kränkas, rättigheter som måste respekteras, plikter som man måste ha möjlighet att utöva. Detta är för katolsk moral grundläggande idéer.

5. Det femte budet, «du skall icke

dräpa», framstår för katoliken som ett mycket viktigt bud. I handledningar för bikten brukar det få stort utrymme. Katoliken uppmanas där att rannsaka sig om han varit aktsam om sitt eget och andras liv och hälsa, varit varsam i trafiken, visat hänsyn och omtanke i umgänget med andra.

Enligt katolsk uppfattning kräver det femte budet respekt för allt liv, inte minst för det värnlösa människolivet. Ofödda,

vanskapta och sinnesjuka har samma rätt till livet som alla andra.

Här finns två viktiga frågor som bör tas upp, även om svaret här blir mycket knapphändigt.

Först: Tillåter den katolska kyrkan eutanasi?

Svar: Att avsiktligt beröva en dödssjuk eller oduglig människa livet är synd. Däremot är det inte en läkares plikt att under alla förhållanden med konstlade medel uppehålla ett liv som han trots sina ansträngningar inte har några chanser att kunna rädda.

För det andra: Hur ställer sig den katolska kyrkan till krigföring?

Svar: Den bland katoliker hittills mest utbredda uppfattningen har varit att försvarskrig är tillåtna. I nyare tid har antalet katolska pacifister emellertid blivit allt större, och allt fler teologer ifrågasätter begreppet «rättfärdiga krig». På det andra Vatikankonciliet diskuterades frågan intensivt. Konstitutionen «Kyrkan i världen i dag» säger följande: «Varje krigshandling som utan urskillning syftar till förstörande av hela städer eller andra områden med civilbefolkning, är synd mot Gud och brott mot människan. Vi fördömer sådana handlingar bestämt och

Forts. neste side

TANKER OG MENINGER I KIRKEN

BISKOPER PÅ SKOLEBENKEN

«Jeg har bare vært biskop i to år. Men jeg tenker allerede av og til på hvor fint det kunne være å sitte i fengsel. I en kjølig, stille celle med hauger av bøker. Og med stålstenger — ikke for å hindre at jeg kommer ut, men for å holde vekk, bare for en kort stund, alle de presserende oppgaver og samtaler som fyller en biskops hektiske dag. Min bestemor pleide å si: «Det er så mye bråk her at jeg nesten ikke kan høre meg selv tenke.» En biskops liv er på en måte noe lignende.

Jeg tror dette er en av grunnene til at seminaret ved Fordham var så kjærkomment for deltagerne. Her fant de en rolig anledning til uforstyrret å vie sin oppmerksomhet til de viktige, raskt utviklende og av og til forvirrende ting som foregår i Kirkens akademiske liv idag. Selvfølgelig er det dog ellers ikke riktig å sammenligne universitetets Rose Hill campus og jesuittenes gjestevennlighet med livet i et fengsel.

Man fikk en fornyet følelse av tillit og optimisme på grunn av det alvor, den visjon og lærdom som man så at

(Forts. fra forrige side)

utan tvekan.» I øvrigt understryker samma dokument de kristnas plikt att arbeta för ett totalt avskaffande av allt krig.

6. Vad det sjätte budet beträffar, är den katolska morallagen klar: den tillåter inte sexuella förbindelser på försök eller vid sidan av äktenskapet, och den fordrar odelad trohet. Äktenskapet är ett sakrament, och kärleken mellan man och kvinna upfattas som något heligt.

Men när detta väl är sagt, bör man även tillägga att den katolska moralteologien inte anser att synd mot sjätte budet är värre än andra. Det finns synd, som kanske sällan bekänns, men som bedöms som allvarligare, exempelvis hänsynslös affärstransaktioner, orättvisor och förtryck. Svårast av alla synd är hårdhet och ondska emedan de är synd mot det främsta budet, budet om kärleken.

7. De övriga buden — om respekt för sanningen och för nästans gods rykte och egendom — är så klara och entydiga att någon kommentar knappast är nödvändig. När en katolik biktar en synd mot dessa bud krävs det av honom att han i möjligaste mån söker reparera skadan. Stulen egendom måste sålunda återställas,

de virkelige intellektuelle idag nærmer seg Kirkens aktuelle problemer med. — De har selvfølgelig en annen oppgave enn biskopene. De taler som enkeltindivider, biskopene må tale på Kirkens vegne. Biskopene må opmuntre og støtte videnskapsmennesenes arbeid for en stadig dypere innsikt i den kristne åpenbaring. Men vitenskapsmennesene nyder frihet til å generalisere og til å fremsette inspirerende og spennende forslag. Biskopene på sin side er fanget i den harde virkelighet, de er tvunget til å tilpasse sin tekning efter den praktiske erfaring de har. Uansett hvor tiltrekkende og spennende arkitektens planer virker på dem, kan disse planer bare godtas av biskopene hvis huset virkelig kan bygges.»

Biskop Edward A. McCarthy om et seminar ifjor for 28 amerikanske biskoper med forelesninger av eksperter i dogmatikk, moralteologi og den hellige skrift.

SPANSK RAPPORT

«For øyeblikket står 22 bispestoler ledige i Spania. Flere utenlandske aviser offentliggjorde siste vinter artikler om motsetninger mellom det politiske regimet i Spania og Vatikanet, men de spanske aviser har først våget å behandle temaet de siste ukene. Det var en polemikk mellom Kirkens organ «Ya» og falangens morgenavis «Arriba» som utløste dette. «Ya» spurte i en redaksjonell artikkel om grunnen til at så mange bispestoler sto ubesatte og påviste de ulemper dette medførte for landets troende.

Den ordning som hittil har vært praktisert i Spania ved utnevningen av biskoper stammer fra middelalderen og de spanske kongenes privilegier. Disse ble gjentatt i det nå gjeldende konkordat mellom Spania og Kirken, fra 1958. Spanias statssjef stiller opp en liste på seks bispekandidater, Vatikanet velger ut tre av disse og Madrid velger senere i løpet av tre dager en av de tre til biskop.

Efter konsilet har Vatikanet bedt alle regjeringer om å avstå fra gamle privilegier ved utnevningen av sine biskoper. Og det er dette striden nå står om i Spania. Den spanske stat er åpenbart ikke rede til å oppgi disse privile-

gier. Kirken venter på sin side med å utnevne nye biskoper i håp om at Madrid til slutt skal gi etter. For Kirken er det i denne sag spørsmål om dens uavhengighet, slik «Ya» fremholder. Man kan til og med gå enda lenger og fortolke dette som noe som har sammenheng med Kirkens forsøk idag på å frigjøre seg fra sin tidligere nære forbindelse med Franco-regimet.»

KIT-kronikk om forholdet kirke og stat i Spania idag.

AUTORITET OG KRITIKK

«En kritisk innstilling kan enten være en meget god eller en meget dårlig ting. Det er et toegget sverd: Det kan kutte over alle forpliktelser og lydighetskrav og føre til hardt opprør — men det kan også fjerne forvirring og misforståelser og gi klarere innsikt i hva autoriteten, i dette tilfelle paven, ønsker av oss. Den kritikk som utøves må være inspirert av virkelig kjærlighet, bare da kan det være tale om en sann, byggende kritikk. Vi kan ikke stoppe kritikken . . . Dette er den eneste vei til åpen lydighet som kan godtas av det moderne menneske og som er den menneskelige natur verdig. Men for å kunne bedømme tingene med kjærlighet, må det være noe å elske. Hvis vi ikke er overbevist om dette, kommer vi til å lukke våre hjerter . . . Dette er grunnen til at det er så uendelig viktig at Kirken, at Kirkens medlemmer, at først og fremst de som sitter i ledelsen skal være vidner om den barmhjertige og kjærlige frelser og Gud.

Det er denne røst de troende venter på, det er denne røst de vil følge.»

Kardinal Rugambwa om dagens katolikker og læremyndigheten i Kirken.

REVOLUSJON HVIS IKKE . . .

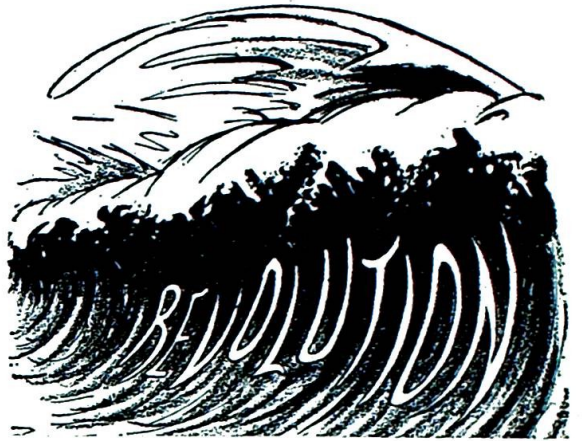
«Hvis ikke det blir gitt mer hjelp for å lindre nøden i utviklingslandene, kommer vi til å oppleve en verdensrevolusjon. I India har nesten 500 millioner mennesker gjennomsnittlig hver omkring 5 kroner å leve på i uken. Vest-Europas 300 millioner har hver gjennomsnittlig en ukelønn på 35 kroner.»

«Jødene, ikke de kristne, er de mest generøse av alle grupper til å hjelpe. Jeg har ennå ikke møtt en jøde som svarte nei på en forespørsel om å yde hjelp. Også humanister kan være fulle av Kristi kjærlighet i sin omtanke for de som lider nød.»

«Det er økende fare for at vi bruker for meget sympati og for meget krefter på å demonstrere, mens vi skulle vie hele vår oppmerksomhet til kampen mot nøden i verden.»

Kardinal Heenan på et møte i London av International Council of Voluntary Agencies.

Pave Paul har måttet gjøre klart at han ikke har preket noen «voldets teologi» i sin rundskrivelse «Om Folkenes Utvikling». Hva han har påpekt, er det tyngende ansvar ved å skape en situasjon hvor revolusjon og vold er de forvilede eneste utvei til å endre sine umenneskelige kår.

OLSOK PÅ STIKLESTAD

Stiklestad-komitéen orienterer

Hvert år samles tusener av mennesker på Stiklestad i Olsok-tiden. At denne folkefest nu synes å bli en tradisjon skyldes selvsagt først og fremst det historiske festspillet som etter hvert har antatt nærmest gigantiske dimensjoner, og må i seg selv sies å være noe ganske enestående. Den store friluftsscenen med de ekte tømmerhusene, det store antall medvirkende både av skuespillere, statister, kor og orkester, den atmosfære som Olav Gullvåg har greidd å skape med «Spelet om Heilag Olav», de vakre omgivelsene, — alt bidrar til å skape stemning og uforglemmelige inntrykk hos dem som er tilstede.

Men dagen kan også bli noe mer enn en strålende week-end i festlige omgivelser. Ja, den burde vel også være det, ellers vil en fest som denne lett kunne utvikle seg uavhengig av den bakgrunn som opprinnelig gav den innhold, slik at dette tilslutt bare anes som en skjønn, men virkelighetsfjern myte. Vi vil derfor i år, som de siste år, søke å bidra til at det egentlige og opprinnelige holdes levende ved å arrangere en valfart til Stiklestad søndag den 28. juli. Buss går fra St. Olavs kirke i Trondheim kl. 0800, og etter ankomsten er det prosesjon til St. Olavs kapell hvor det feires høymesse kl. 1100. Tilbakereise finner sted ca. kl. 1800, slik at det først blir anledning til å overvære festspillet. Det ville være hyggelig om flest mulig kunne delta i valfarten, og påmelding kan skje til «Stiklestadkomitéen», Prinsensgt. 2a2, Trondheim (senest innen den 22. juli av hensyn til bussbestilling).

Stiklestad-komitéen.

WIEN: Forholdet sekularprester —ordensprester er forandret det siste år i Østerrike. Mens tallet på nye sekularprester har holdt seg konstant i landets kirke i lengre tid, er tallet i inneværende år gått ned fra 102 til 57 nye prester. Samtidig er tallet på nye ordensprester steget fra 48 til 85.

VATIKANET: Pave Paul VI kommer til å oppholde seg i to dager i Bogota på sin latin-amerikanske reise. Hans ankomst til hovedstaden i Columbia er beregnet til den 22. august.

Det er hygge i en pakke Tiedemanns Gul
—fordi den smaker så godt!

G 8 - 2402 - 84

«ST. OLAV» ØNSKER SINE LESERE EN GOD SOMMER!

SOMMERFERIEN

Vennligst bemerk at fra 8. til og med 31. juli vil det være lukket hos oss:

St. Olav Bokhandel og Forlag, St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo 1

«Bær hverandres byrder», Gal. 6, 2.

CARITAS

Oslo bispedømmes sosialarbeide.

Send din gave til:

CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

Telefon 69 30 15

Postgiro 202 088 - Bankgiro 40/42.696

Kontaktklubben for eldre og enslige

åpent hus hver onsdag kl. 11—15,
i Europahjemmet, Fagerborggt. 17 II,
Oslo 3.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	Bergen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	Hammer- fest
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikæls Kirke	
St. Mikæls Prestegård	
St. Theresia Hosp.	Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeth Hosp.	
Vår Frue Kirke	Tromsø
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs kirke	
St. Olavs Prestegård	Tønsberg
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 69

MONICA COMERFORD:

BUDSKAPET MÅ VÆRE KLART

*I den engelske katolske ukeavisen «Catholic Herald» skriver en leg-
kvinne, Monica Comerford, disse betraktninger som
muligens har et budskap til katol-
ske kristne også på våre bredde-
grader.*

Da jeg var et barn, tenkte jeg på Kirken som noe respektinngydende, overveldende, strengt og litt skremmende. Som tenåring oppfattet jeg Kirken som noe fint å kjempe for, en storartet herskere som det var en glede å tilhøre og gjøre en innsats for. Som mor har jeg gjennomgått ulike stadier, fra den farlige revolte til det overbevist progressive. Og under hele denne utvikling har jeg sett, eller trodd å se forskjellige ting i Kirken. Noen ganger finner jeg det vanskelig å forklare hvorfor jeg egentlig er kristen, og spesielt en katolsk kristen. Er det bare fordi jeg ble født inne i denne kirken og aldri har brutt ut, eller fordi jeg ser noe livsviktig, levende og uerstattelig for menneskelivet i Kirken?

Et skremmende stort antall av våre døpte og katolsk oppdratte kristne vender troen ryggen, til tross for alt vi ofrer på skolene, kirkehusene, katekesen og liturgiske reformer. Er det fordi Kirken på dem virker som en uegentlig vei til et Gudsforhold og til et riktig forhold til medmenneskene? Det forekommer meg at

hvis Kirkens budskap virkelig fremsto som krystallklart, ville den ikke lenger fortone seg som et foreldet og uvesentlig museumsstykke.

En av de store vanskeligheter som møter de religiøse reformatorer, er denne: Hvor ivrige de så er etter å gjøre Kirken vesentlig i forholdet til dagens verden, så lever de fremdeles innenfor en kirkelig sfære og er ute av stand til å begripe holdningen til den gudsløse masse som står utenfor enhver kontakt med noen kirke overhodet. Teologisk tale og standpunkter betyr ingenting for så mange mennesker, selvom de opprinnelig er vokst opp i en kristen familie. Ikke desto mindre vet vi at det kristne budskap er tidløst og gjelder for alle mennesker til alle tider. Hva kommer det av da, at så forbausende mange oppriktige, gode mennesker hverken opdager behovet for eller meningen med et liv i Kirken?

Ofte synes det som om hva vi sier, eller hva Kirkens talsmenn gir uttrykk for, er langt mindre viktig enn hva de ser oss gjøre. Ikke desto mindre er katolikker beklageligvis mer kjent for hva de sier om problemene enn hva de foretar seg for å løse dem. Det kristne budskap ville utvilsomt virke overbevisende på de ikke-kristne hvis det innebar en radikal forandring i livet til dem som forkynner det.

Idag synes det å være svært liten forskjell mellom livet til dem som forkynner

KATOLSK
INFORMASJON

Studiebrev.

Skriv etter prosjekt.

P.boks 3664 gl.b. Oslo 1.

NORGES
KATOLSKE
KVINNEFORBUND

Ansøking om å komme i betraktning ved utdelingen av rentene av Norges Katolske Kvinneforbunds utdannelsefond bes sendt innen 15. august til formannen:

Dagny How,
Fougstadgt. 22,
Oslo 1.

Høyskoleuken 1968

Det er fremdeles noen plasser ledige ved Nordisk Katolsk Høyskoleuke i sommer. Skolen blir som vanlig arrangert ved Borrevæjlevig ved Roskilde fjord og Ledreborg slott like i nærheten. Uken innledes søndag 28. juli og avsluttes lørdag 3. august. Det er anledning for familier med barn å delta på skolen.

Ukens tema er «En menneskehet på vandring». Grunnsynspunktet er at vi som kristne samtidig er borgere av to samfunn: verdens og Kirkens, og at Gud taler gjennom begge samfunn. Forskjellige aspekter ved dette tema blir behandlet bl. a. av magister Lars Roar Langslet, cand. mag. Elsebet Kieler, pater Hallvard Rieber-Mohn, pastor Kaare Osorio, pastorene Hubert og Lars Messerschmidt, redaktør Anne-Marie Thunberg og pater Ellert Dahl.

Forespørsler og påmeldelse kan rettes til Aimée Wedset, Wilh. Færdens vei 2 A, Oslo 3, tlf. 69 20 36.

kristendommen og dem som ikke gjør det. Virker vi faktisk så radikalt forskjellige fra andre mennesker i vår holdning til de hjemløse, de under-privilegerte, de av en annen rase, de som faller utenfor det moderne samfunn — de gamle og de yrkeshemmede? Teoretisk går vi inn for en annen holdning. Men ser vi at Kirken som institusjon, og dens medlemmer, er nevneverdig mindre materialistiske enn de som bryr seg lite om Bergprekenen? Og mer nærgående sagt: Er de såkalt «katolske» land klarere uttrykk for de kristne egenskaper enn de protestantiske og ikke-kristne? Vi må innrømme, at forskjellen for den utenfor-stående må virke nærmest lik null.

Noenganger lenges en etter å se Kirken opptre som det virkelige «omsorgsfulle samfunn» som konsilet talte om, selvom det må innrømmes at det ville gjøre livet adskillig mindre makelig for de fleste av

oss. Om vi fikk se prester, ordenssøstre og munkar samarbeide i sognene, skolene, hospitalene og alle våre institusjoner for *alles* vel, ikke bare for katolikkene?

Idag er der fremdeles for mange splittelser og indre stridigheter, med tap av energi, godvilje og ressurser. Murstein og byggeprogrammer synes fremdeles å telle altfor mye for de kirkelige myndigheter — de vil ha flere skoler, kirker, kontorer, kommisjoner. Men hva tjener det alt til? Frembringer det de ønskede resultater, eller burde vi snarere ofre tid og penger på en planlegning som fastslår de faktiske behov?

Jeg håper den dagen vil komme, da prestene virkelig er en del av kirken, snarere enn å være en geistlig rase for seg. For meg innebærer dette at noen (ikke alle) prester er gifte, noen er arbeiderprester. Jeg finner det nemlig umulig å tro at de kan vurdere verden med alle dens vanskeligheter, prøvelser og problemer uten å ha førstehånds erfaring på området. Det er nemlig slik, at en manns arbeide og hans familie er de viktigste tingene i hans liv. Og hvis presten ikke har en viss del i alt dette, er det vanskelig å forstå at han helt kan begripe alminnelige menneskers liv, enten de lever i eller utenfor kirken.

(Forts. n. side)

HALDEN		HALDEN	
<i>Karl Knap</i> A/S Tif. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum		<i>Halden-</i> <i>firmaer</i>	
HALDEN		BERGEN	
<i>Paul Johannesen</i> <i>Allt i ur og optik</i> TLF. 2011		OTTO ANONSEN Blikkenslager Tif 3439 - 3198	
F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tif. 1844		Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tif. 2976	
BERGEN		 SKAL DE BYGGE, og henvend Dem til oss om glassarbeidet. DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090	
BERGENS GJÆRDENEFABRIK A/S Montering av gjerdar Tif. 15 522 - 14 731		BRODERI SERVICE <i>Kunststopperiet «Special»</i> A. Nagell Olsen og R. Finne Telefon 15 892 BERGEN Torvblm. 1	
CARL HARTWIG A/S Utstyr for leger og sykehus		UR hos FINCKELSEN I Nygårdsgaten v/Eldorado og i Sletten Shopping Senter	
 DIDR. MEHN - ANDERSEN LEGE- og SYKEREKVISITER Bergen		 Peter M. KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	
 Giertsen i Småstrandgaten BOKHANDEL BERGEN		Gode Bergens- firmaer MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tif. 11 616	

Idag, hvor gamle skranker faller og sunn kritikk er blitt en del av vår virkelighet, er det trist å høre hvor lite engasjerende og kjedsommelig mange unge finner messen og sakramentene. Dersom vi møter dem med åpne sinn, må vi kanskje se i øynene at symbolene slett ikke er så innlysende som vi tror, og mange av våre bøtter er fjerne fra hva vår tid trenger

til. Muligens trenger vi mer anledning til å prøve oss frem, mer smidighet og variasjon, så de som foretrekker tradisjonelle former ikke blir påtvunget de unge radikaleres søken. Det vanskeligste problem Kirken må ta stilling til, er muligens dette: Hvor mye av våre tradisjoner og vår disiplin er urørlig og umistelig, og hvor mye er dødt gods fra fortiden? Ordet «tradisjon» kan dekke over en

mengde foreldede vaner, lover, fromhetsøvelser og holdninger.

Kan vi gjøre oss noe håp om å nå de mange utenfor kirken dersom vi klammer oss altfor iherdig til handlesett og tanker fra en fjern, død fortid? Ligger det ikke en aktuell sannhet i de to bibelordene om å «kaste sitt brød på vannet» og «begrave sitt talent»? Så vidt jeg kan se, graver vi fremdeles iherdig ned verdiene.

BERGEN		
<p>FLYGEL - PIANO ORGELFABRIKK</p> <p><i>Jacob Knudsen</i></p> <p>Dan Hansensgt. 9</p>	<p><i>a.s. Vernöe & Gulbrandsen</i></p> <p>FOTOSERVICE - BERGEN</p>	
<p><i>Hos oss finner De alt i</i></p> <p>Undertøy - Sengeutstyr</p> <p>FABRIKUTSALGET A/S</p>		<p>JACOB L. BERSTAD</p> <p>Kontorutstyr</p> <p>Bergen - Oslo</p>
<p>Johan M.</p> <p>BENTZON</p> <p>AS</p> <p>En gros - Telefon 10 106</p>	<p><i>Bestikkemønstrene som vekker beundring for sine eksklusive designs, vakre former og utførelse.</i></p>	<p><i>Theodor Olsens Efff.</i></p> <p>JUVELER SMÅSTRANDGT 4</p> <p>SØLVVAREVERKSTED</p>
<p>$\frac{1}{8}$ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel</p> <p>Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482</p> <p>BERGEN</p>	<p>Odd Kländerud</p> <p>RØRLEGGERFIRMA</p> <p>Kroken 8 Tif. 15 682</p>	
<p><i>Eches Tapethandel</i></p> <p>NYGÅRDSGT. 19</p>	<p>HOPSDAL & DAHL A/S</p> <p>Aut. Installatør, Radio- og Utstyrsforretning</p> <p>TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>	<p>K. & J. SOLHEIM</p> <p>Kjøtt - Pålegg - Delikatesser</p> <p>Egen Pølsefabrikk</p> <p>Solheimgt. 25</p> <p>Tif. 99 016 Bergen</p>
<p>ERLING KRAGE A/S</p> <p>PRYD- OG BRUKSKUNST</p> <p>Bergen</p> <p>Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>		
<p>FORSIKRINGS-VESELSKAPET</p> <p>VEITA</p> <p>STIFTET 1880</p> <p>SAMMENSLUTTET MED</p> <p>ÆOLUS OG <i>Bergens Brand</i></p>	<p><i>T. Beyer</i></p> <p>BOOK- OG PAPIRHANDLET AKSJESELSKAP</p> <p>Strandgt. 4 - Telefon 15020 - Bergen</p>	<p>JOHAN AKSDAL A/S</p> <p>BERGEN</p> <p>«Karavane» Kaffe-Brenneri</p>
<p><i>Bergensmeieriet</i></p>		<p><i>Martens</i></p> <p>BRØD OG KAKER</p> <p>TIL HVERDAG OG FEST</p>

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 14. juli: Sjette søndag etter pinse. Mark. 8, 1—9.

MANDAG: Henrik, keiser og bekjenner.

TIRSDAG og ONSDAG: Ferialdager.

TORSdag: Kamillus av Lellis, bekjenner.

FREDAG: Vincent av Paul, bekjenner.

LØRDAG: Hieronymus Emilianus, bekjenner.

SØNDAG 21. juli: Syvende søndag etter pinse. Matth. 7, 15—21.

MANDAG: Maria Magdalena.

TIRSDAG og ONSDAG: Ferialdager.

TORSdag: Apostelen Jakob.

FREDAG: Anna, Marias mor.

LØRDAG: Pantaleon, martyr.

SØNDAG 28. juli: Åttende søndag

etter pinse. Luk. 16, 1—9.

MANDAG: OLSOK.

TIRSDAG: Ferialdag.

ONSDAG: Ignatius, bekjenner.

TORSdag: Ferialdag.

FREDAG: Alfons av Liguori, kirke-

lærer og bekjenner.

LØRDAG: Vår Frues Lørdagsmesse.

SØNDAG 4. august: Niende søndag

etter pinse. Luk. 19, 41—47. Dominikus,

bekjenner.

MANDAG: Vår Frue av sneen.

TIRSDAG: Kristi forklaring.

ONSDAG: Kajetan, bekjenner.

TORSdag: Feriadag.

FREDAG: Vigilien for Laurentius,

martyr.

LØRDAG: Laurentius, martyr.

OSLO

Johan Olsen & Sønner

Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8
Tlf. 23 02 40

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tifgr.adr.: RUSTFRIKNUT

THRONSEN & CO.
BOKTRYKKERI

Bernb. Getzgate 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

KVALITET I
KJØTT, FLESK OG
PØLSEVARER

Jens J. Andersen
TØYENGT. 2. Oslo

Å SPARE ER EN VANE-
SAK, EN VILJESAK, EN
KARAKTERSAK

«KLAR»

Fåes i banker over hele landet

Joh. Weydahl & Sønner

Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05
Privat 55 77 87 - 69 43 72

Melitta
KAFFEFILTER

KAFFETRakter

og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontigent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Hvis den seriøse film-entusiast i de kommende ukene tar seg en «kulturpause», bør det skje med den beste samvittighet. Ikke bare fordi naturen (forhåpentlig) innbyr til det. Men fordi kinopolitikken gjør det samme. Filmtilbudet i sommermånedene er jevnt over annen og tredje sortering, godbitene spares til høsten. Av virkelig *betydelige* filmer er der bare én tilbake på Oslo-programmene når dette skrives: *Norman Jewisons* «Natten var het», en Oscar-belønt og ypperlig film om rasefordommer og politi i USA's sørstater. (Cf. «St. Olav» nr. 6 i år).

Noen vanlige «konsum-thrillere» uten filmatisk merkelighet, men jevnt underholdende for folk med sterke nerver holder plakaten.

Med døden på vingene

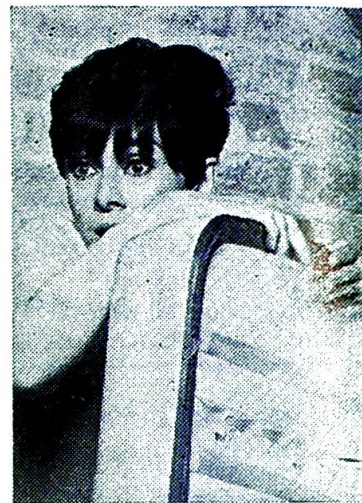
(«*The Doomsday Flight*») skildrer hva som skjer når en blir klar over at et stort passasjerfly som nettopp har startet har en tidsinnstilt bombe ombord. Dette er visstnok en amerikansk spesialitet, enten det er «assurans-mord» eller sykelige motiver som dikterer et slikt anslag. *William Graham* har i sikker, men tradisjonell regi skildret den voksende panikk både på bakken og i flyet frem til de siste minutter. Emnet er et funn, som rommer alle dramaets klassiske momenter og symboler: Den begrensede tid (klokken som tikker seg frem mot en katastrofe), «reisen» (til

hva?), menneskene som først er anonyme, men som så får profil og markerer sitt egentlige jeg under presset fra «krisen». Akkurat dypt går ikke noe av dette, hva menneskeskildring angår. *Van Johnson*, en nokså farveløs veteran fra Hollywoods gamle garde, spiller flykapteinen — hans ansikt under den lange, pinefulle flukt, tyder snarere på tannpine: Der er ikke mye variasjon i den heller. *John Saxon* er en fetert TV-helt som blir alt annet enn heltedodig når det virkelig gjelder, og en pen sersjant som bombeskadet er kommet hjem fra Vietnam setter ham på plass, så vettskremte middelaldrende damer hvisker: «Thank God for the U. S. Army!»

Hvis en kan svelge alt dette, er «Med døden på vingene» så menn spennende nok, selvom den vel får noen tilskuere til å forandre sine feriebilletter fra fly til båt og tog. *Edward Asner* er riktig uhyggelig som den bitre, syke mekanikeren — han som la bomben i flyet og utspekulert erter sine ofre pr. telefon. Og redningen er så snedig at den røber jeg ikke.

Alliert med mørket

(«*Wait until dark*») er laget av *Terence Young*, som unektelig vet hvordan han skal fremkalle gys i publikum. For eksempel slik: Man plasserer den fuglespe, nydelige *Audrey Hepburn*, endatil som tapper, blind hustru, alene i en kjeller-leilighet, hvor et parti smuglet narkotika er havnet ved en slags misforståelse. Hennes mann (*Efrem Zimbalist*) er fotograf, og legger an på å fremme den blinde hustruens selvhjulpenhet. Åjo! Den dagen da bandittene trenger inn og med alle midler søker å finne sine «vare», er han på en heldagstur ute i marka — hun må greie to små-kriminelle og en psykopatisk morder ganske alene. Det er finurlig bygget opp, om ikke svært sann-

synlig, med effekter som her og der får folk til å skrike av overraskelse i kinostolen. *Audrey Hepburn* gjennomfører sin vanskelige rolle med kunnen og sans for detaljer. Også ellers er det godt håndverk. Men jeg vet ikke — ubehaget sniker seg inn: Dette er spekulasjon — på et høyere plan. En blanding av sart kanarifugl og bøddel-brutalitet. Effektene er fornærmelig beregnet, kampen er ulik inntil det litt for pinefulle.

Storkuppet

er bygget over det store togrøveriet i England for noen år tilbake. Det er forbrytelsen lagt opp som minutiøs *commando-raid*, spennende både i forberedelsen og utførelsen. Fraværet av mord forgyller kanskje den rent «sportslige» side av saken vel mye (også den faktiske forbrytelse bak filmsujettet vakte adskillig tvetydig sympati i England — banker og pengeinstitusjoner kaller knapt på medlidenhet). *Stanley Baker* er solid som mesterhjernen bak kuppet. *brm.*

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., Bitten Sand, Helge Erik Solberg, Gunnar Magnus og Jan Cato Mollestad.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 25 pr. år, kr. 12.50 pr. ½ år. Utlandet kr. 30.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.